

γιακμάς ό, Θράκ. (Σηλυβρ. Τσακίλ.) Στερελλ. (Εύρυ-
ταν.)

Έκ τοῦ τουρκ. *y a k m a* = φλεγμονή, ἔγκυμα.

Φλεγμονή, απόστημα τοῦ στόματος ἐνθ' ἄν.: "Εκαμε
γιακμά τὸ δόδι μ' καὶ τὸ 'καφα μετὸ μέλ' Θράκ. (Τσακίλ.)

γιακούτι τό, Θράκ. Κωνπλ. — Λεξ. Περίδ. Βυζ.
Μπριγκ. Βλαστ. 483 *γιακούτιν* Λυκ. (Λιβύσσ.) *γιακούπι*
Κωνπλ.

Έκ τοῦ τουρκ. *y a k u t* = ὁ πολύτιμος λίθος ρουμπίνι.

1) Ὁ πολύτιμος λίθος *ρουμπίνι*, τὸ ὅπ. βλ., Θράκ.
Κωνπλ. Λυκ. (Λιβύσσ.): "Ηγλεπες ἄλλοῦ τὰ φλωριά, ἄλλοῦ
τὰ μαλάματα, εἰς ἄλλοινα τὰ διαμαντικά, εἰς ἄλλοινα τὰ
μαργαριτάρια, εἰς ἄλλοινα τὰ γιακούτια Θράκ. 2) Ὁ ἡμι-
πολύτιμος λίθος ὑάκινθος Λεξ. Περίδ. Βυζ. Μπριγκ. Βλαστ.
483. Πβ. *ζαφείρι*.

Ἡ λ. καὶ ὡς ἐπών. ὑπὸ τὸν τύπ. *Γιακούτης* Ἀθῆν
Ἡπ. (Μαζαρακ.) Σαμοθρ. καὶ ὡς τοπων. ὑπὸ τοὺς τύπ.
Γιακούπι Πελοπν. (Καμίν.) *Γιακούπια* Πελοπν. (Γαργαλ.)

γιαάλα ή, (I) Σύμ. — Λεξ. Βλαστ. 313

Έκ τοῦ οὗς. *γιαλός*, ὑποχωρητ.

1) *Γιαλός*, τὸ ὅπ. βλ., Λεξ. Βλαστ., 313. β) Λιμὴν,
τοῦ ὁποῦ ἡ παραλία εἶναι ἀμμόωδης καὶ ἐκτεταμένη Σύμ.

γιαάλα ἐπιφών. (II) Ἀστυπ. Κύπρ. Λέσβ. Μακεδ. (Θεσ-
σαλον. κ.ά.) Πελοπν. (Βερεστ. Δίβρ.) Σάμ. Σύμ. Χίος
(Βροντ. κ.ά.) Φολέγ. — Λεξ. Δημητρ. *γιαάλα* Νάξ. (Ἀπύ-
ρανθ.) ἱάλα Μακεδ. (Βλάστ.)

Τὸ τουρκ. ἐπιφών. *y a l l a h* = ἐμπρός, λοιπόν, ἔλα.

1) Ἐπὶ ἀνθρώπων καὶ ζώων ὡς παρακείμεσμα νὰ ἐκτελέ-
σουν κάτι, ἐμπρός, ἀμέσως, ἔλα, πήγαινε, φύγε ἐνθ' ἄν.:
Γιάλα-γιαάλα! (παρότρυνσις τοῦ ἀρκτοτρόφου εἰς τὴν ἄρκτον
νὰ χορεύσῃ) Νάξ. (Ἀπύρανθ.) *Γιάλα πιδιά!* Σάμ. *Πᾶρι ὅ,τ'*
βουρέσ' κι γιαάλα αὐτόθ. *Πκιάσ'* τὰ ρούχα σου τζαὶ γιαάλα!
(μάζεψε τὰ ρούχα σου καὶ φύγε!) Κύπρ. *Τοὶ γιαάλα ἀπέτσει*
τὰ ἴσα 'ς τοῦ Τζισμέ (καὶ ἀμέσως ἀπεκεῖ ἐκίνησαν γιὰ τὸν
Τσεσμέ) Λέσβ. *Ἰάλα μέσ' 'ς τὴ φυλακὴ* (καὶ ἀμέσως τὸν
ἔρριψαν εἰς τὴν φυλακὴν) Μακεδ. (Βλάστ.) || Φρ. *Κάνω*
γιαάλα = κάμνω ἔφοδον, ὁρμῶ, φεύγω ταχέως ἐνιαχ. *Κάνανι*
γιαάλα τὰ γιδερικά καὶ δὲν ἀφήκανε πέτρα σ' ἄλλη πέτρα
(γιδερικά = κοπάδι αἰγῶν) Πελοπν. (Δίβρ.) *Ἄν κάμουνε*
γιαάλα σιαπάνου 'φτοῦνοι, δὲ θ' ἀφήκουνε οὔτε κουνούπι
ζωντανό Πελοπν. (Βερεστ.) *Ἐκαμε γιαάλα ἀπάνου της νὰ*
τῆς πάρῃ τὸ πουνκάμισό της, ἀλλὰ ποῦ νὰ σταθῇ 'κείνη ποῦ
πῆρε τὰ ὄρη (= ἔφυγε ταχέως) αὐτόθ. Συνών. φρ. *Ἐκα-*
νε βοῦρ! || Ἄσμ.

Γιάλα ναν-νί, γιαάλα ναν-νί, | νὰ μοῦ τὸ βλέπουν οὔλτ' οἱ
ἀγιοὶ
(ἐκ βαρυκαλ.) Ἀστυπ. 2) Ἐπιρρηματ., Μόλις, περίπου
κατὰ διπλὴν ἐκφορὰν ἐνιαχ.: *Γιάλα γιαάλα* τοῦ θυμοῦμαι
Χίος — Λεξ. Δημητρ. *Γιάλα γιαάλα περπατῶ* (μόλις καὶ μετὰ
βίαις, μετὰ πολὺν κόπον) Χίος (Βροντ.) *Γιάλα γιαάλα νὰ πιάσῃ*
δὺὸ χιλιάδες Σύμ. Συνών. φρ. *Μετὸ ζόρι*. Συνών.
βία ΒΙ.

γιαλάγκαθο τό, ἐνιαχ. *γιαλάγαθου* Τῆν. (Ἰστέρν.
Σμαρδάκ.) *γιαλαγάθ'* Τῆν. (Ἰστέρν.)

Έκ τῶν οὗς. *γιαλός* καὶ *ἀγκάθι*.

Τὸ φυτὸν Ὀνόπορδον τὸ ἰλλυρικόν (Onopordum illiri-

cum), τῆς οἰκογεν. τῶν Συνθέτων (Compositae). Συνών.
ἀγκάβανος, ἀκάνος, ἀνάλατος, γαιδοῦ-
ράγκαθο, γομαράγκαθο, καράγκαθος,
κουκουτσάγκαθο, μαγκλιόβα.

γιαλαζᾶς ό, ἀμάρτ. *γιαλαζᾶς* Μακεδ. (Βέρ.)

Έκ τοῦ Τουρκ. *y a l a z a* = φλόγα, λάμψις, τόπος φω-
τεινός.

Λάμψις, φλόγα: *Καπνὸς δὲ φάν'κιν, ἀμὰ ἓνας γιαλαζᾶς*
(ἀμὰ = παρὰ).

γιαλάκα ή, Θεσσ. (Δομοκ. Καρδίτσ.) Κρήτ. Μακεδ.
(Φιλ.) Πόντ.

Έκ τοῦ οὗς. *γιαλάκι* 2, κατὰ τύπ. μεγεθ.

1) Κοίλωμα παραθαλάσσιον βράχου πλήρες θαλασσίου
ὕδατος Πόντ.: *Εὐκαίρῳσεν γιαλάκα* (εὐκαίρῳσεν = ἄδειασε)
ἐπὶ ἀνθρώπων οἱ ὅποιοι, λόγῳ σκότους ἢ μέθης, ἔπεσαν εἰς
τὸ κοίλωμα καὶ ἐβράχθησαν. 2) Κοίλωμα ἐδάφους Θεσσ. (Δο-
μοκ. Καρδίτσ.) Κρήτ. Μακεδ. (Φιλ.) 3) Παιδιὰ κατὰ τὴν
ὁποίαν οἱ παίζοντες διαιροῦνται εἰς δύο ομάδας καὶ ἀγωνί-
ζονται ἐναλλάξ νὰ πατήσουν ἐντὸς μεγάλης ὀπῆς, τῆς για-
λάκας, ἡ ὁποία ἡνοίχθη ἐντὸς τοῦ ἐδάφους διὰ τὸν σκοπὸν
αὐτόν. Ἐὰν οἱ φυλάσσοντες τὴν ὀπὴν, ὁπαδοὶ τῆς μιᾶς ομά-
δος, κατορθώσουν νὰ θέσουν ἐκτὸς μάχης τοὺς ἐπιτιθεμένους
ἐγγίζοντες αὐτοὺς μετὸ χερί πρὶν προφθάσουν νὰ πατήσουν
ἐντὸς τῆς ὀπῆς, θεωροῦνται νικηταί. Ἄλλως θεωροῦνται
ἡττημένοι καὶ ἡ παιδιὰ ἐπαναλαμβάνεται μετ' ἀνάλογον
ρόλον, μέχρις ὅτου νικηθῶν οἱ ἀντίπαλοι καὶ ἀναλάβουν τὴν
φύλαξιν τῆς ὀπῆς Θεσσ. (Δομοκ. Καρδίτσ.) Κρήτ. Μακεδ.
(Φιλ.)

γιαλάκι τό, (I) Σύμ. *γιαλάτσι* Κάμπ. Κάσ.

Ἵποκορ. τοῦ οὗς. *γιαλός*.

Μικρὸς αἰγιαλὸς ἐνθ' ἄν.: Ἄσμ.

Παερμιωτάκι Συμακό, πού 'σαι μέσ' 'ς τὸ γιαλάκι,
βλέπε μου τὸ πουλλάκιμ μου, γιατί' εἶναιμ-μικρακάκι

(*Παερμιωτάκι* = ὑποκορ. τοῦ Ταξιάρχου Μιχαήλ τοῦ
Πανορμίτου, πολιούχου τῆς Σύμης) Σύμ.

Κάτω 'ς τὸ γιαλάκι, | τὸ περιγιαλάκι
ἐφύτρεψα κουνκάκι
αὐτόθ.

Γκρί, γκρί, κορακάτσι, | νὰ ψωμί τσαὶ νὰ τυράτσι
τσαὶ κατέα 'ς τὸ γιαλάτσι | νὰ 'αφτίσωμε παιάτσι
Κάμπ.

γιαλάκι τό, (II) ἐνιαχ. *γιαλάκιν* Πόντ. (Κερασ. Οἶν.
κ.ά.) *γιαλάκι* Α. Ρουμελ. (Σιναπλ.) Ἡπ. (Χουλιαρ.) Θράκ.
(Ἀμόρ. Δαδ. Ἑλληνοχώρ. Μάδυτ. Σουφλ.) *γιαλάκ'* Πόντ.
(Κρώμν. Τραπ. Χαλδ.) Τσακων. (Χαβουτσ.) *γιαλάχ'* Πόντ.
(Σάντ. Χαλδ.) *'αλάχ'* Α. Ρουμελ. (Σιναπλ.)

Έκ τοῦ τουρκ. *y a l a k* = γούρνα.

1) Εὐλινον ἢ λίθινον δοχεῖον χρησιμοποιοῦμενον ὡς φάτνη
τῶν ζώων Πόντ. (Κρώμν. Σάντ. Τραπ Χαλδ.): Παροιμ. *"Ολ'*
οἱ σκύλλ' 'ς ἓναν γιαλάχ' τρώγ'νε (ἐπὶ ὁμοιότητος τῶν ἐλατ-
τωμάτων τῶν ὁμοστέχων) Σαντ. Χαλδ. Συνών *κασσό-*
νι 2, *κορίτος, παχνί, πλοκός*. β) Εὐλιν ἢ λίθος
μετ' ἀξυμένῃν εἰς τὸ μέσον στρογγυλὴν κοιλότητα, τοποθετού-

